

COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 20.7.2021
SWD(2021) 704 final

DOCUMENT DE LUCRU AL SERVICIILOR COMISIEI

**Raportul din 2021 privind statul de drept
Capitol consacrat situației statului de drept din Cipru**

care însoțește documentul

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL
REGIUNILOR**

**Raportul din 2021 privind statul de drept
Situația statului de drept din Uniunea Europeană**

{COM(2021) 700 final} - {SWD(2021) 701 final} - {SWD(2021) 702 final} -
{SWD(2021) 703 final} - {SWD(2021) 705 final} - {SWD(2021) 706 final} -
{SWD(2021) 707 final} - {SWD(2021) 708 final} - {SWD(2021) 709 final} -
{SWD(2021) 710 final} - {SWD(2021) 711 final} - {SWD(2021) 712 final} -
{SWD(2021) 713 final} - {SWD(2021) 714 final} - {SWD(2021) 715 final} -
{SWD(2021) 716 final} - {SWD(2021) 717 final} - {SWD(2021) 718 final} -
{SWD(2021) 719 final} - {SWD(2021) 720 final} - {SWD(2021) 721 final} -
{SWD(2021) 722 final} - {SWD(2021) 723 final} - {SWD(2021) 724 final} -
{SWD(2021) 725 final} - {SWD(2021) 726 final} - {SWD(2021) 727 final}

REZUMAT

Reforma structurală a sistemului judiciar cipriot continuă, dar înregistrează întârzieri. Proiectele legislative privind divizarea actualei Curți Supreme în Curtea Supremă Constituțională și Înalta Curte, precum și procedurile de numire a judecătorilor și președinților acestor două noi jurisdicții sunt dezbătute în Parlament. Aceste numiri vor fi decise de președintele republicii, în urma avizului fără caracter obligatoriu al Consiliului Judiciar Consultativ. Este important ca această reformă să garanteze independența judiciară în conformitate cu dreptul UE și luând în considerare recomandările Consiliului European. Înființarea unei curți de apel este, de asemenea, discutată în Parlament. Instituirea unor tribunale specializate și restructurarea instanțelor sunt în curs de desfășurare. Au fost aprobate noile norme de procedură civilă, care vizează accelerarea procedurilor judiciare. Consolidarea capacității Ministerului Public continuă, inclusiv separarea funcțiilor și procedurile de recrutare. Reforme suplimentare vizează depășirea unor provocări importante pentru eficiența și calitatea sistemului judiciar, în special pentru digitalizare. Procedurile judiciare civile, comerciale și administrative sunt în continuare foarte îndelungate.

Cipru continuă să își îmbunătățească cadrul legislativ de combatere a corupției, deși mai sunt încă de realizat câteva reforme importante, cum ar fi înființarea unei agenții anticorupție, protecția avertizorilor de integritate, reglementarea activităților de lobby și a declarațiilor de avere pentru funcționarii publici aleși. Biroul pentru transparență și prevenire a corupției a fost însărcinat să supravegheze punerea în aplicare a unui nou plan anticorupție pentru perioada 2021-2026. Anchetarea cazurilor de corupție a continuat, manipularea competițiilor sportive remarcându-se ca domeniu de risc deosebit, deși judecarea cazurilor de corupție rămâne scăzută. Parchetul General a primit noi resurse, iar o modificare a Codului penal a majorat sancțiunile pentru infracțiunea de abuz în serviciu, ceea ce a dus la posibilitatea de a utiliza tehnici speciale de investigare în anchetarea acestei infracțiuni. Guvernul a lansat o anchetă privind programele de dobândire a cetățeniei în baza investițiilor pentru a răspunde acuzațiilor de corupție care implică persoane străine și înalți funcționari. Un nou cod de conduită axat pe combaterea corupției urmărește să îmbunătățească integritatea în cadrul poliției. În timpul pandemiei de COVID-19, acțiunile lansate pentru a oferi ajutor financiar au fost însoțite de măsuri menite să atenueze riscul de fraudă și de corupție.

Libertatea de exprimare și dreptul de acces la informații sunt protejate din punct de vedere juridic și formal prin Constituție. Legislația secundară asigură în mod expres protecția surselor jurnalistice, sprijină pluralismul mass-mediei în sectorul radiodifuziunii și al televiziunii. Începând din decembrie 2020, legislația secundară stabilește cadrul și condițiile privind accesul publicului la informații și instituie funcția comisariatului pentru informații. Proiectele de legi avute în vedere spre adoptare în a doua jumătate a anului 2021 vizează consolidarea independenței Autorității de radio și televiziune din Cipru, consolidând garanțiile privind libertatea de exprimare și transparența proprietății.

Sistemul de control și echilibru include un proces consultativ ca parte a unui proiect pentru o mai bună legiferare. Cu toate acestea, procesul consultativ cu privire la proiectele legislative se limitează la discuțiile din cadrul Camerei Reprezentanților și există preocupări cu privire la accesul publicului la proiecte. Starea de urgență consacrată în Constituție nu a fost declarată în timpul pandemiei. Cu toate acestea, au fost impuse restricții cetățenilor și întreprinderilor în temeiul Legii privind carantina, care autorizează Consiliul de Miniștri să emită decrete referitoare la pandemia de COVID-19. Unele organizații ale societății civile se confruntă în continuare cu anumite provocări în ceea ce privește cadrul de înregistrare, astfel cum se

menționează în Raportul din 2020 privind statul de drept, deși se observă îmbunătățiri în noua legislație, permițând o înregistrare mai ușoară a federațiilor de ONG-uri.

I. SISTEMUL JUDICIAR

Sistemul de justiție¹ este alcătuit din șase instanțe teritoriale, șase curți cu jurați², Tribunalul Administrativ³, Tribunalul Administrativ de Protecție Internațională⁴ și Curtea Supremă⁵. Este în curs instituirea unei Curți Constituționale. În plus, există instanțe de dreptul familiei, instanțe de control locativ, instanțe pentru litigii de muncă și o instanță militară⁶. Sunt 113 judecători în toate instanțele de primă instanță și 13 judecători în cadrul Curții Supreme. Judecătorii Curții Supreme sunt numiți de președintele republicii din sistemul judiciar și la recomandarea Curții Supreme, pe care președintele nu este obligat să o urmeze. Cu toate acestea, potrivit unei practici consacrate, președintele republicii urmează recomandările Curții Supreme, care, pe baza vechimii în funcție, propune cel mai experimentat judecător în funcție pentru fiecare post vacant. Aceeași practică se aplică în cazul numirii președintelui Curții Supreme, pentru care președintele republicii urmează întotdeauna recomandarea de a numi judecătorul cu vechimea cea mai mare în cadrul acestei instanțe⁷. Judecătorii de primă instanță sunt numiți, transferați și promovați de către Consiliul Suprem al Magistraturii (CSM), care este compus din toți membrii Curții Supreme (președintele și 12 judecători)⁸. Parchetul este independent și este organizat în subordinea Procurorului General al Republicii. Procurorul General conduce Ministerul Public al Republicii, care este un organ independent care îi oferă asistență, nesubordonat niciunui ministru⁹. Procurorul General deține prerogativa, pe care o poate exercita la discreția sa în interesul public, de a iniția, desfășura, prelua, continua sau întrerupe orice proceduri având ca obiect o infracțiune săvârșită împotriva oricărei persoane (juridice sau fizice) din republică. Procurorul General este și consilierul juridic al republicii, al președintelui, al Consiliului de Miniștri și al miniștrilor. Acesta îndeplinește orice alte funcții și sarcini care îi sunt conferite sau impuse prin Constituție sau prin lege¹⁰. Cipru participă la Parchetul European. Baroul național independent are competențe de reglementare și competențe disciplinare în ceea ce privește membrii săi.

¹ CEPEJ (2021), *Study on the functioning of the judicial systems in the EU Member States* (Studiu privind funcționarea sistemelor judiciare din statele membre ale UE).

² Curtea cu Jurați are competență de fond pentru a audia și a soluționa în primă instanță orice dosar penal.

³ Legea nr. 131 (I)/2015 privind înființarea și funcționarea Tribunalului Administrativ.

⁴ Legea nr. 73 (I)/2018 privind înființarea și funcționarea Tribunalului Administrativ de Protecție Internațională.

⁵ Curtea Supremă acționează în calitate de organism de recurs, precum și în calitate de Curte Constituțională.

⁶ Contribuția Curții Supreme a Ciprului la Raportul din 2021 privind statul de drept.

⁷ Contribuția Ciprului la Raportul din 2021 privind statul de drept; contribuția Curții Supreme la Raportul din 2021 privind statul de drept, p. 6, și informațiile primite de Curtea Supremă în contextul vizitei de țară efectuate în Cipru.

⁸ Articolul 157 alineatul (2) din Constituția Ciprului prevede că numirea, promovarea, transferul, eliberarea din funcție, destituirea și problemele disciplinare ale personalului instanțelor intră în competența exclusivă a Consiliului Suprem al Magistraturii. Dispoziția constituțională menționată mai sus este descrisă pe larg în secțiunea 10 din Legea nr. 33/64 a Administrației Justiției.

⁹ Cele două funcții, de procuror și consultant juridic, sunt separate și funcționează cu personal diferit. Reprezentanții Procurorului General (consilieri ai republicii) acționează în numele său și primesc instrucțiuni numai de la acesta. Toți consilierii Ministerului Public al Republicii sunt membri ai serviciului public și intră sub incidența legii și regulamentelor privind serviciul public, inclusiv a procedurilor disciplinare, la fel ca toți ceilalți funcționari publici.

¹⁰ Constituția Ciprului, articolul 112.

Independența

Nivelul de percepție cu privire la independența sistemului judiciar este mediu. 48 % din publicul larg consideră că independența sistemului judiciar este „destul de bună” sau „foarte bună”, pondere care a scăzut cu 7 puncte procentuale în 2021 față de 2020. Cifra corespunzătoare în rândul societăților este de 45 % și a scăzut cu 3 puncte procentuale față de 2020¹¹. Acest nivel al percepției independenței sistemului judiciar¹² a fost mediu începând din 2016.

Divizarea actualei Curți Supreme în Curtea Supremă Constituțională și Înalta Curte este dezbătută în Parlament¹³. Proiectul de lege a fost prezentat Parlamentului la sfârșitul anului 2020, fiind instituită o comisie ad-hoc pentru finalizarea textului¹⁴. Acest proiect prevede în prezent că numirea judecătorilor și a președinților acestor instanțe va fi preluată exclusiv de președintele republicii¹⁵. Acesta ar urma să instituie un Consiliu Judiciar Consultativ¹⁶ - diferit de Consiliul Suprem al Magistraturii - însărcinat cu elaborarea unei liste a celor mai potriviți candidați pentru numire, care nu ar avea caracter obligatoriu pentru Președinte¹⁷. Este important ca această reformă să garanteze independența judiciară în conformitate cu dreptul Uniunii și luând în considerare recomandările Consiliului Europei¹⁸. Consultarea Comisiei de la Veneția cu privire la proiectul de lege ar oferi asigurări în acest sens cu privire la reforma propusă. Proiectul de lege prevede, de asemenea, înființarea unei Curți de Apel, pentru care judecătorii și președintele ar urma să fie numiți de Consiliul Suprem al Magistraturii. După dizolvarea Parlamentului la 14 aprilie 2021 în vederea

¹¹ Figurile 47 și 49, Ediția din 2021 a tabloului de bord privind justiția în Uniunea Europeană.

¹² Percepția cu privire la independența sistemului judiciar corespunde următoarelor categorii: independență foarte scăzută (sub 30 % din respondenți consideră că nivelul de independență a sistemului judiciar este relativ bun și foarte bun); independență scăzută (între 30 % și 39 %), independență medie (între 40 % și 59 %), independență ridicată (între 60 % și 75 %) și independență foarte ridicată (peste 75 %).

¹³ Raportul din 2020 privind statul de drept, capitol consacrat situației statului de drept din Cipru, p. 2.

¹⁴ Comisia este prezidată de ministrul justiției și ordinii publice și include câte un reprezentant al fiecărui partid politic care participă la Comisia parlamentară pentru afaceri juridice, precum și Președintele Baroului din Cipru. Ministrul justiției și ordinii publice consultă în același timp Curtea Supremă. Informații primite în contextul vizitei de țară efectuate în Cipru.

¹⁵ Contribuție scrisă primită de Ministerul Justiției în contextul vizitei de țară efectuate în Cipru.

¹⁶ *Consiliul consultativ al magistraturii [...] acționează ca organ consultativ al președintelui republicii în ceea ce privește capacitatea candidaților de a fi numiți judecători ai Curții Constituționale Supreme și ai Înaltei Curți. Consiliul consultativ al magistraturii are două formațiuni pentru numirea unui judecător la Curtea Supremă Constituțională sau, respectiv, la Înalta Curte. În cazul unei proceduri de numire a membrilor Curții Supreme Constituționale, acesta va fi compus din președintele Curții Supreme Constituționale în calitate de președinte al consiliului, cei mai în vârstă patru membri ai aceleiași curți, procurorul general al republicii și Președintele Baroului din Cipru. În cazul unei proceduri de numire a membrilor Înaltei Curți, acesta va fi compus din președintele Curții Supreme, în calitate de președinte al consiliului, cei mai în vârstă patru membri ai aceleiași curți, procurorul general al republicii și Președintele Baroului din Cipru.* Proiect legislativ primit în contextul vizitei de țară efectuate în Cipru.

¹⁷ *Consiliul consultativ al magistraturii întocmește o listă a persoanelor considerate corespunzătoare pentru numire, al căror număr este de cel puțin trei ori mai mare decât numărul de posturi vacante [...] și întocmește rapoarte de evaluare pentru fiecare candidat, care se prezintă președintelui republicii în ordine alfabetică. Raportul prezintă avizul motivat al consiliului privind adecvarea fiecărui candidat, iar conținutul său are rol consultativ pentru președintele republicii.* Proiect legislativ primit în contextul vizitei de țară efectuate în Cipru.

¹⁸ Recomandarea CM/Rec(2010)12 a Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei, punctul 47; Hotărârea Curții de Justiție din 20 aprilie 2021, Repubblica, cauza C-896/19, ECLI:EU:C:2021:311, punctul 71; hotărârea Curții de Justiție din 9 aprilie 2021, AB *et al.*, cauza C-824/18, punctul 122.

alegerilor legislative din 30 mai, proiectele de lege în curs vor fi dezbătute de legislatura nou aleasă.

Sunt în curs de desfășurare reforme în ceea ce privește Consiliul Suprem al Magistraturii, pentru ca acesta să devină mai reprezentativ pentru componentele sistemului judiciar. Un proiect de lege elaborat în 2020 a propus extinderea Consiliului Suprem al Magistraturii (CSM). Acesta ar urma să fie compus din membrii Curții Supreme, președintele și judecătorii Înaltei Curți, președintele Curții de Apel, președintele instanțelor teritoriale cu cea mai mare vechime, președintele Asociației Judecătorilor, procurorul general și președintele Baroului din Cipru. Sistemul judiciar și-a exprimat preferința pentru un CSM revizuit, compus exclusiv din membri ai sistemului judiciar¹⁹. Acest proiect de lege este dezbătut de la sfârșitul anului 2020 și nu a fost adoptat înainte de dizolvarea Parlamentului la începutul primăverii²⁰. Este important ca această reformă să ia în considerare recomandările Consiliului Europei²¹.

Planul de acțiune pentru consolidarea Ministerului Public al Republicii este în curs de punere în aplicare²² și se are în vedere o legislație care să asigure independența bugetară a ministerului. Printre altele, reforma²³ include restructurarea și crearea de direcții separate, autonome, în cadrul Ministerului Public, pentru a eficientiza separarea celor două funcții principale ale Procurorului General, crearea de noi posturi, raționalizarea procedurilor, separarea funcțiilor și procedurile de recrutare. Procurorul General și Ministerul Finanțelor discută în continuare un proiect de lege privind independența bugetară a Ministerului Public²⁴. Pentru a anticipa reforma preconizată, la sfârșitul anului 2020, un număr substanțial de noi juriști au fost recrutați la Ministerul Public al Republicii, iar o parte dintre aceștia se ocupă de cauze penale, inclusiv de cazuri de corupție²⁵.

Calitate

Se iau măsuri pentru a îmbunătăți digitalizarea justiției, dar persistă preocupări serioase în acest domeniu. Publicul larg are la dispoziție informații online foarte limitate despre sistemul judiciar²⁶. În plus, există foarte puține soluții digitale pentru inițierea și urmărirea procedurilor în cauzele civile/comerciale și de contencios administrativ²⁷. Introducerea unui sistem electronic de administrare a instanțelor este unul dintre principalele obiective ale reformelor în curs²⁸. Cu toate acestea, punerea sa în aplicare și derularea procedurilor relevante de achiziții publice sunt amânate din 2017. Între timp, a fost pregătit

¹⁹ A patra rundă de evaluare GRECO, Al doilea raport de conformitate, p. 8; Informații primite în contextul vizitei de țară efectuate în Cipru.

²⁰ Informații primite de Ministerul Justiției în contextul vizitei de țară efectuate în Cipru.

²¹ Recomandarea CM/Rec(2010)12 a Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei, punctul 27.

²² Raportul din 2020 privind statul de drept, Capitol consacrat situației statului de drept în Cipru, p. 3.

²³ În 2019, a fost efectuată o examinare a modului de funcționare a Ministerului Public de către experți independenți. Pe baza acestui raport, la 15 octombrie 2019, Consiliul de Miniștri a finalizat și a aprobat un plan de acțiune. Planul de acțiune prevede o reformă cuprinzătoare a Ministerului Public al Republicii.

²⁴ Contribuția Ciprului la Raportul privind statul de drept din 2021, p. 2.

²⁵ Contribuția Ciprului la Raportul din 2021 privind statul de drept, p. 4; informații primite în contextul vizitei de țară efectuate în Cipru.

²⁶ Figura 39, Ediția din 2021 a tabloului de bord privind justiția în Uniunea Europeană.

²⁷ Figura 43, Ediția din 2021 a tabloului de bord privind justiția în Uniunea Europeană.

²⁸ Cipru solicită asistență prin Mecanismul de redresare și reziliență în acest domeniu. Se preconizează că va fi pus în aplicare un proiect-pilot privind e-justiția în 12-15 luni.

un miniregistru electronic pentru înregistrarea cauzelor, acesta devenind operațional în 2020 pentru toate registrele civile și la Curtea Supremă, pentru a permite o prelucrare mai eficientă a cererilor, până la punerea în aplicare deplină a sistemului de e-justiție²⁹. Punerea în aplicare a registrului a fost accelerată de pandemia de COVID-19.

Site-urile informative privind jurisprudența și legislația pentru public au fost dezvoltate în continuare. Un site gestionat de Baroul din Cipru oferă acces public deschis și gratuit la o serie de seturi de date, cum ar fi jurisprudența și bazele de date legislative. Mai exact, oferă acces la baza de date cu jurisprudența Ciprului, jurisprudența Curții Supreme a Ciprului, jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului și legislația cipriotă. Accesul la bazele de date online naționale și străine este acordat judecătorilor ciprioți de către Curtea Supremă, care suportă costurile³⁰.

Eficiență

Sistemul judiciar se confruntă în continuare cu preocupări serioase în ceea ce privește eficiența sa³¹. Durata necesară pentru soluționarea cauzelor civile, comerciale și administrative în primă instanță (882 de zile în 2019, comparativ cu 737 de zile în 2018) rămâne printre cele mai ridicate din UE³². În materie de justiție administrativă în primă instanță, durata procedurilor a crescut (495 de zile în 2019 comparativ cu 487 de zile în 2018)³³, iar ratele de soluționare a cauzelor au scăzut (aproximativ 170 % în 2019, comparativ cu aproximativ 219 % în 2018)³⁴. Din septembrie 2020, în cadrul instanței teritoriale din Paphos a fost pus în aplicare un proiect pilot pentru reducerea numărului de cauze restante. În urma recrutării unui număr de judecători suplimentari, a fost creat un grup operativ care se axează în special pe soluționarea cauzelor restante³⁵.

Punerea în aplicare a planului de acțiune pentru abordarea provocărilor în materie de eficiență continuă, deși cu o oarecare întârziere³⁶. În acest cadru, un proiect de lege elaborat de Ministerul Justiției și Ordinii Publice la sfârșitul anului 2020 prevede sporirea competenței civile a judecătorilor instanțelor teritoriale și a judecătorilor instanței teritoriale superioare în ceea ce privește numărul de litigii pe care le pot audia și soluționa, pentru a permite o mai mare flexibilitate a sistemului³⁷. Decizia luată de Curtea Supremă în februarie 2019 de a atribui soluționarea litigiilor financiare – proceduri judiciare referitoare la creditele neperformante – unui număr de șase judecători de rang înalt ai instanțelor teritoriale, aflați deja în funcție, continuă să fie pusă în aplicare³⁸.

Noile norme de procedură civilă au fost adoptate. La 19 mai 2021, noile norme de procedură civilă au fost adoptate de Curtea Supremă, înlocuind cadrul juridic învechit, aflat în vigoare din 1958³⁹. Aceste norme, care nu sunt puse încă în aplicare, vizează accelerarea

²⁹ Contribuția Ciprului la Raportul din 2021 privind statul de drept, p. 6-7.

³⁰ Site-ul privind legislația cipriotă; informații primite în contextul vizitei de țară efectuate în Cipru.

³¹ Raportul din 2020 privind statul de drept, Capitol consacrat situației statului de drept în Cipru, p. 4.

³² Figura 5, Ediția din 2021 a tabloului de bord privind justiția în Uniunea Europeană.

³³ Figura 8, Ediția din 2021 a tabloului de bord privind justiția în Uniunea Europeană.

³⁴ Figura 12, Ediția din 2021 a tabloului de bord privind justiția în Uniunea Europeană.

³⁵ Contribuția Ciprului la Raportul din 2021 privind statul de drept, p. 9.

³⁶ Raportul din 2020 privind statul de drept, capitol consacrat situației statului de drept din Cipru, p. 4.

³⁷ Contribuția Ciprului la Raportul din 2021 privind statul de drept, p. 9.

³⁸ *Ibid.*

³⁹ Noile norme de procedură civilă au fost aprobate la 19 mai 2021.

procedurilor judiciare și creșterea eficienței generale a procesului judiciar civil, inclusiv în ceea ce privește executarea hotărârilor judecătorești⁴⁰.

II. CADRUL ANTICORUPȚIE

A fost adoptat un nou plan de acțiune împotriva corupției pentru perioada 2021-2026, iar Biroul pentru transparență și prevenire a corupției este însărcinat să monitorizeze punerea sa în aplicare. Procurorul General deține competența generală de a urmări penal infracțiunile, inclusiv actele de corupție. Parchetul oferă consultanță juridică autorităților de aplicare a legii care anchetează infracțiunile de corupție. A fost numit un nou procuror general, s-a recrutat personal nou și s-a reorganizat biroul de urmărire penală a infracțiunilor financiare. Un nou proiect de lege privind accesul la informațiile publice marchează o îmbunătățire a cadrului legislativ împotriva corupției.

Percepția experților și a cadrelor de conducere din mediul de afaceri este că nivelul corupției din sectorul public rămâne ridicat. Potrivit Indicelui privind percepția asupra corupției al Transparency International, în anul 2020, Cipru a obținut un punctaj de 57/100 și s-a situat pe locul al 12-lea în Uniunea Europeană și pe locul al 42-lea la nivel mondial⁴¹. Această percepție s-a deteriorat⁴² în ultimii cinci ani⁴³.

Cadrul strategic privind combaterea corupției a fost revizuit. În ianuarie 2021, președintele republicii și ministrul justiției și ordinii publice au adoptat o nouă strategie privind combaterea corupției pentru perioada 2021-2026. Măsurile propuse se referă la transparență, responsabilitate și aspecte legate de corupție, cu scopul de a consolida instituțiile existente și de a crea noi garanții⁴⁴. Strategia include trei piloni⁴⁵, împărțiți în acțiuni specifice⁴⁶. Biroul pentru transparență și prevenire a corupției (aflat în subordinea Ministerului Justiției și Ordinii Publice) a numit doi funcționari însărcinați cu coordonarea interinstituțională și punerea în aplicare a strategiei. Fiecare instituție publică are un punct focal pentru strategia anticorupție, care raportează cu privire la progresele înregistrate în ceea ce privește punerea în aplicare a măsurilor anticorupție aflate în responsabilitatea lor. Biroul pentru transparență și prevenire a corupției colectează și centralizează informațiile privind punerea în aplicare a strategiei și publică rezultatele pe o platformă online⁴⁷. La sfârșitul

⁴⁰ Nu sunt necesare acțiuni legislative suplimentare pentru adoptarea noilor norme de procedură civilă. Această reformă a fost pusă în aplicare pe baza asistenței tehnice furnizate Ciprului de către Comisia Europeană.

⁴¹ Transparency International, Indicele de percepție a corupției 2020, p. 2-3. Percepția cu privire la corupție corespunde următoarelor categorii: nivel de corupție scăzut (percepția în rândul experților și al cadrelor de conducere din mediul de afaceri cu privire la corupția din sectorul public are punctaje de peste 79); nivel de corupție relativ scăzut (punctaje între 79-60), relativ ridicat (punctaje între 59-50), ridicat (punctaje sub 50).

⁴² În 2015, punctajul a fost 61, în 2020 fiind 57. Punctajul crește/scade semnificativ atunci când variază cu mai mult de cinci puncte, se îmbunătățește/se deteriorează (variază cu 4-5 puncte) și este relativ stabil (variază cu 1-3 puncte) în ultimii cinci ani.

⁴³ Datele Eurobarometru privind percepția și experiența cetățenilor și a întreprinderilor cu privire la corupție, astfel cum au fost raportate anul trecut, sunt actualizate o dată la doi ani. Cel mai recent set de date este Eurobarometrul special 502 (2020) și Eurobarometrul Flash 482 (2019).

⁴⁴ Contribuția Ciprului la Raportul din 2021 privind statul de drept, p. 10.

⁴⁵ În special 1) prevenire, educație și sensibilizare; 2) măsuri juridice și 3) supravegherea și evaluarea riscurilor.

⁴⁶ Printre altele: memorandumuri de înțelegere între stat și universități, înființarea unei unități pentru combaterea corupției sub supravegherea procurorului general; crearea unei Comisii independente pentru gestionarea resurselor umane; și înființarea autorității independente anticorupție. Informații primite în contextul vizitei de țară efectuate în Cipru.

⁴⁷ Site-ul Exandas Communication and Information.

anului 2020, Consiliul de Miniștri a lansat, de asemenea, un program național de integritate bazat pe standardul Organizației Internaționale de Standardizare (ISO) privind sistemul de gestionare a combaterii mitei. Ministerul Justiției este responsabil de supravegherea punerii în aplicare a acestui program⁴⁸.

Legea privind accesul la informațiile publice a fost adoptată, dar alte acte legislative anticorupție sunt încă în curs de dezbatere în Parlament. Legea privind dreptul de acces la informațiile din sectorul public⁴⁹, care conferă unei persoane fizice sau juridice dreptul de acces la informațiile deținute de o autoritate publică, a intrat în vigoare în decembrie 2020. Proiectul de lege privind înființarea unei autorități independente anticorupție și proiectul de lege privind activitățile de lobby au trecut de prima lectură în fața comisiei parlamentare competente. O serie de proiecte legislative privind declarația de avere funcționarilor aleși și de stat se află în continuare în fața Comisiei parlamentare pentru instituții, merit și a Comisarului pentru Administrație⁵⁰. Cu toate acestea, nu există nicio indicație cu privire la calendarul adoptării finale.

Sancțiunea pentru infracțiunea de abuz în serviciu a devenit mai strictă. În martie 2021, sancțiunea pentru infracțiunea de abuz în serviciu⁵¹ săvârșită de funcționari publici (aleși sau numiți) a fost majorată de la trei la șapte ani de închisoare⁵².

Parchetul General continuă să își îmbunătățească capacitatea. La sfârșitul lunii iunie 2020 a fost numit un nou procuror general. Parchetul a recrutat recent 24 de juriști de prim nivel mandatați să urmărească penal infracțiunile financiare, inclusiv corupția, iar trei funcționari au fost transferați de la departamentul pentru personal la Parchetul General. În perioada 2013-2020, au fost investigate 149 de cazuri de corupție, dintre care 20 au fost soluționate (inclusiv cinci cazuri privind funcționari de rang înalt și persoane expuse politic)⁵³. Într-un domeniu specific de risc, reglementat de legea privind combaterea manipulării competițiilor sportive⁵⁴, s-au deschis mai multe anchete privind corupția (12 cazuri în 2020 și trei cazuri în 2021) și conflictele de interese (două cazuri în 2020 și unul în 2021), dar nu au fost soluționate până în prezent⁵⁵. În cursul anului 2020, procurorul general a coordonat reuniunile cu asociația de pariuri și cu poliția, legate de punerea în aplicare a legii privind combaterea manipulării competițiilor sportive⁵⁶.

Guvernul a lansat o comisie de anchetă pentru a investiga programul cipriot de dobândire a cetățeniei prin investiție. Ca răspuns la acuzațiile de corupție care implică persoane străine și înalți funcționari (inclusiv posibila participare a unor persoane expuse

⁴⁸ Informații primite de Ministerul Justiției în contextul vizitei de țară efectuate în Cipru.

⁴⁹ Legea privind dreptul de acces la informațiile din sectorul public din 2017 [184 (I)/2017].

⁵⁰ Contribuția Ciprului la Raportul din 2021 privind statul de drept, p. 11.

⁵¹ Codul Penal, articolul 105.

⁵² Contribuția Ciprului la Raportul din 2021 privind statul de drept, p. 17.

⁵³ Informații primite de Biroul Procurorului General în contextul vizitei de țară efectuate în Cipru. Comparativ, în Raportul din 2020 privind statul de drept, Capitol consacrat situației din Cipru, s-a constatat că, în total, 120 de cazuri de corupție au fost anchetate sau erau în curs de anchetare în perioada 2013-2018, dintre care 98 au fost închise, iar 22 de cazuri sunt încă în curs de anchetare. 47 de cazuri așteptau să fie judecate sau erau în curs de judecare. 37 de persoane au fost condamnate pentru acte de corupție în 26 de cauze, dintre care 12 s-au soldat cu condamnări pentru acte de corupție la nivel înalt, inclusiv pentru Procurorul General Adjunct, membri ai Camerei Reprezentanților și foști miniștri.

⁵⁴ Legea 180(I) din 2017.

⁵⁵ Informații primite de Biroul Procurorului General în contextul vizitei de țară efectuate în Cipru.

⁵⁶ *Ibid.*

politic), la cererea Consiliului de Miniștri, procurorul general a numit, la 7 septembrie 2020, o comisie de anchetă însărcinată să investigheze și să examineze toate naturalizările în temeiul programului cipriot de dobândire a cetățeniei prin investiție în perioada 2007-2020. Comisia ar fi examinat 6 779 de naturalizări bazate pe investiții⁵⁷. Concluziile preliminare ale comisiei, publicate în aprilie 2021, indică faptul că peste 53 % dintre toate naturalizările analizate au fost acordate cu încălcarea legii⁵⁸. Comisia Europeană a lansat o procedură de constatare a neîndeplinirii obligațiilor împotriva Ciprului în legătură cu programul de dobândire a cetățeniei prin investiție⁵⁹.

Parchetul pentru infracțiuni financiare a fost reorganizat. În 2020, biroul de anchetare a infracțiunilor financiare a fost reorganizat în două divizii: o divizie responsabilă cu investigarea infracțiunilor financiare și o divizie de sprijin (ale cărei operațiuni au început în februarie 2021) cu doi anchetatori ai poliției și patru contabili criminaliști⁶⁰. Unitatea de sprijin acordă sprijin încrucișat altor unități, prin analiza informațiilor financiare și a obligației de diligență cu privire la persoanele suspecte. Cu toate acestea, dificultatea de a atrage și de a păstra personal calificat rămâne o provocare pentru birou⁶¹. Unele anchete privind infracțiunile financiare sunt întârziate din cauza răspunsului lent al instituțiilor financiare la ordonanțele instanțelor prin care li se solicită prezentarea de informații și, în unele cauze internaționale, din cauza pretensei durate a răspunsurilor autorităților străine la cererile de asistență judiciară reciprocă⁶². În 2020, a avut loc o confiscare cu privire la o infracțiune de corupție în care erau implicați patru inculpați, inclusiv un funcționar public⁶³.

Au fost introduse noi instrumente pentru îmbunătățirea integrității în cadrul poliției, inclusiv o platformă online pentru avertizorii de integritate. În 2020, Serviciul de afaceri interne al poliției (PIAS), care este responsabil cu investigarea acuzațiilor de corupție în cadrul poliției, a lansat o platformă online pentru avertizorii de integritate. De atunci, a primit 141 de plângeri⁶⁴: 36 de plângeri au fost deja investigate (dintre care 21 au fost ulterior respinse). Nu există informații cu privire la cazurile soluționate. La începutul anului 2021, PIAS a adoptat un cod de conduită al poliției axat pe combaterea corupției (consacrat în codul deontologic existent al poliției)⁶⁵ și a explicat competențele sale într-o broșură informativă comunitară. În cazul în care există suspiciuni de corupție la adresa unui funcționar al poliției,

⁵⁷ A se vedea Sigma Live, 7.6.2021, *Report on citizenship* (Raport privind cetățenia).

⁵⁸ Informații primite în contextul vizitei de țară efectuate în Cipru și Kathimerini, *Interim report on golden passports delivered* (Raport interimar privind programul de cetățenie acordată), 10.6.2021. De asemenea, Comisia de anchetă, *Interim Report on the procedure of granting citizenship to foreign investors and businessmen* (Raport interimar privind procedura de acordare a cetățeniei investitorilor străini și oamenilor de afaceri străini), 16 aprilie 2021.

⁵⁹ Comisia Europeană, *Investor citizenship schemes: European Commission opens infringements against Cyprus and Malta for “selling” EU citizenship* (Programele de dobândire a cetățeniei prin investiție: Comisia Europeană deschide proceduri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor împotriva Ciprului și a Maltei pentru „vânzarea” cetățeniei UE), 20 octombrie 2020, INFR(2020)2300; Comisia Europeană, *Pachetul de acțiuni în constatarea neîndeplinirii obligațiilor din luna iunie: principalele decizii*, 9 iunie 2021. Încălcarea se referă la neîndeplinirea de către Cipru a obligațiilor care îi revin în temeiul principiului cooperării sincere și al cetățeniei Uniunii prin oferirea statutului de cetățean în schimbul unor plăți și investiții prestabile.

⁶⁰ Informații primite de Biroul de Investigare a Infracțiunilor Financiare al Poliției, în contextul vizitei de țară efectuate în Cipru.

⁶¹ *Ibid.*

⁶² Contribuția Ciprului la Raportul din 2021 privind statul de drept, p. 25.

⁶³ Contribuția Ciprului la Raportul din 2021 privind statul de drept, p. 16.

⁶⁴ Contribuția Ciprului la Raportul din 2021 privind statul de drept.

⁶⁵ Poliția cipriotă, Codul deontologic al poliției.

PIAS poate decide să efectueze un „test de integritate” asupra suspectului. Deși suspiciunile de corupție sunt notificate procurorului general, elementele care indică încălcări ale dispozițiilor disciplinare sunt transmise directorului poliției în vederea unor posibile măsuri corective. În perioada 2018-2020, 13 cazuri au fost înaintate Parchetului General, iar un caz a fost soluționat (cu condamnare). În prezent, există 11 anchete deschise și una în curs de desfășurare la Parchetul General⁶⁶.

Au fost adoptate noi dispoziții privind conflictele de interese ale parlamentarilor. În februarie 2021, Camera Reprezentanților a adoptat un Cod de conduită pentru membrii săi, cu dispoziții referitoare la incompatibilități, declarații de avere, cadouri și activități de lobby⁶⁷. Respectarea codului va fi monitorizată de o comisie parlamentară specifică. Pentru alți funcționari publici, pe lângă legislația administrativă existentă⁶⁸, un proiect în curs de desfășurare vizează elaborarea unui set comun de principii privind conflictele de interese pentru funcționarii publici din toate sectoarele⁶⁹.

Nu există date privind punerea în aplicare a cadrului de declarare a averilor. Deși există norme privind declarațiile de avere, au fost ridicate probleme în ceea ce privește exactitatea și verificarea acestor declarații⁷⁰. În plus, deși există norme și sancțiuni pentru nerespectarea obligațiilor privind declarația de avere, inclusiv pentru funcționarii de rang înalt și persoanele expuse politic (cum ar fi parlamentarii și președintele republicii), eficacitatea acestora rămâne neclară în absența oricăror informații privind punerea în aplicare a sistemului de declarare a averilor. Astfel, preocupările exprimate în raportul de anul trecut rămân valabile.

Un proiect de lege privind „raportarea actelor de corupție” este în curs de aprobare⁷¹ de către legiuitor din mai 2017. Această lege ar urma să introducă noi dispoziții privind protecția persoanelor care raportează acte de corupție, atât în sectorul public, cât și în cel privat⁷².

În timpul pandemiei de COVID-19 au fost puse în aplicare acțiuni menite să prevină fraudă în cadrul schemelor de ajutor. Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Asigurărilor Sociale a lansat un mecanism de control, legat de baza de date a serviciilor de asigurări sociale, care permite verificări automate ale beneficiarilor subvențiilor legate de COVID-19 (denumit și „sistem special”). În cazul încălcării criteriilor de eligibilitate pentru „sistemul special”, Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Asigurărilor Sociale a solicitat restituirea prestațiilor relevante. În sectorul sănătății, plafoanele de preț pentru articolele esențiale pentru

⁶⁶ Informații primite în contextul vizitei de țară efectuate în Cipru.

⁶⁷ Contribuția Ciprului la Raportul din 2021 privind statul de drept. Trebuie remarcat faptul că, în Raportul din 2020 privind statul de drept, Capitol consacrat situației statului de drept în Cipru, p. 8, s-a indicat că, deși există coduri de conduită pentru membrii guvernului, funcționarii publici și procurori, nu există nicio dispoziție similară pentru membrii Camerei Reprezentanților. Codul ar avea ca scop să ofere orientări cu privire la modul de prevenire și de gestionare a conflictelor de interese în ceea ce privește parlamentarii.

⁶⁸ Legea nr. 1 din 1990 privind funcția publică și Legea nr. 100 (I) din 2015 de modificare a Legii privind funcția publică.

⁶⁹ Contribuția Ciprului la Raportul din 2021 privind statul de drept, p. 12.

⁷⁰ Raportul din 2020 privind statul de drept, Capitol consacrat situației statului de drept în Cipru, p. 8.

⁷¹ Contribuția Ciprului la Raportul din 2021 privind statul de drept, p. 12.

⁷² În conformitate cu propunerea de lege, persoanele direct implicate în actul de corupție, dar care raportează în mod voluntar poliției și/sau se oferă să coopereze cu autoritățile, conducând la anchetarea și urmărirea penală completă a cazului, pot beneficia de o reducere (până la jumătate din valoarea maximă) a pedepsei prevăzute pentru infracțiunea respectivă.

protecția împotriva bolii (de exemplu, măști sau teste medicale pentru COVID-19) se numără printre măsurile menite să abordeze riscurile de corupție⁷³.

III. PLURALISMUL ȘI LIBERTATEA MASS-MEDIEI

În Cipru, libertatea de exprimare și dreptul de acces la informații sunt protejate din punct de vedere juridic și formal prin articolul 19 din Constituția Republicii Cipru. Legislația secundară asigură în mod expres protecția surselor jurnalistice și sprijină pluralismul mass-mediei în sectorul radiodifuziunii și al televiziunii. Legea privind dreptul de acces la informațiile din sectorul public (2017) a intrat în vigoare în decembrie 2020, după mai multe întârzieri, având scopul de a consacra acest drept în legislația secundară⁷⁴. Legea stabilește cadrul și condițiile accesului publicului la informațiile deținute de autoritățile publice și instituie funcția Comisarului pentru Informații. Se preconizează că două proiecte de legi separate, a căror adoptare este programată în a doua jumătate a anului 2021, vor alinia legislația cipriotă la Directiva serviciilor mass-media audiovizuale și, respectiv, vor consolida libertatea presei⁷⁵. Cipru a distribuit un grant de stat, constând în principal din venituri din publicitate plătite canalelor mass-media, pentru a informa publicul cu privire la pandemia de COVID-19.

Au fost depuse amendamente⁷⁶ în vederea consolidării independenței autorității de reglementare a serviciilor mass-media audiovizuale, Autoritatea de Radioteleviziune din Cipru. Modificările aduse Legii 7(I)/1998 privind societățile de radiodifuziune și televiziune au fost prezentate în Parlament pentru a stipula în mod expres independența funcțională și efectivă a autorității, aliniind legea la Directiva serviciilor mass-media audiovizuale⁷⁷. De asemenea, criteriile de selecție a membrilor consiliului de administrație al Autorității de Radioteleviziune din Cipru sunt conforme cu Codul de guvernanță publică cipriot, astfel cum a fost introdus prin Decizia 87/869 a Consiliului de Miniștri, asigurându-se astfel că membrii consiliului de administrație dețin un nivel înalt de calificare profesională⁷⁸.

Consiliul independent al presei din Cipru, Comisia de gestionare a plângerilor în sectorul mass-mediei, are 13 membri și este responsabilă pentru autoreglementarea mass-mediei de știri, atât în format scris, cât și în format electronic. În cazul în care ar fi promulgat, proiectul de lege privind protejarea libertății presei și funcționarea mass-mediei⁷⁹ ar consacra în lege Comisia de gestionare a plângerilor⁸⁰. Deși Comisia de gestionare a plângerilor nu este deloc supusă intervenției guvernului și supravegherii judiciare, Instrumentul de monitorizare a pluralismului mass-mediei subliniază că pandemia de COVID-19 și concedierile aferente au exacerbato problemele de lungă durată, activitatea

⁷³ Contribuția Ciprului la Raportul din 2021 privind statul de drept, p. 13-14.

⁷⁴ Legea nr. 184 (I)/2017 privind dreptul de acces la informațiile din sectorul public.

⁷⁵ Din 2020, Cipru a urcat încă o poziție în clasamentul mondial al libertății presei întocmit de organizația Reporterii fără Frontiere, situându-se în prezent pe locul al 26-lea la nivel mondial și pe locul al 13-lea în UE. Reporterii fără Frontiere – Cipru, Din 2020, Cipru a urcat încă o poziție în clasamentul mondial al libertății presei întocmit de organizația Reporterii fără Frontiere, situându-se în prezent pe locul al 26-lea la nivel mondial și pe locul al 13-lea în UE.

⁷⁶ La 4 martie 2021.

⁷⁷ Contribuția Ciprului la Raportul din 2021 privind statul de drept, p. 20.

⁷⁸ Contribuția Ciprului la Raportul din 2021 privind statul de drept, p. 19.

⁷⁹ Proiectul de lege din 2021 privind protejarea libertății presei și a funcționării mass-mediei în Republica Cipru.

⁸⁰ Comisia de gestionare a plângerilor în sectorul mass-mediei a fost înființată în 1997 de Asociația editorilor de presă și periodice, de proprietarii mass-mediei electronice private și de Uniunea Jurnaliștilor din Cipru.

comisiei fiind axată în mare măsură pe protejarea locurilor de muncă și a salariilor și mai puțin pe independența editorială⁸¹.

Se preconizează consolidarea cadrului de reglementare din Cipru, care permite deja un anumit nivel de transparență a acționarilor întreprinderilor mass-media în sectorul audiovizual. Instrumentul de monitorizare a pluralismului mass-mediei (MPM) 2021 reamintește preocupările și confirmă nivelurile de risc evidențiate în MPM 2020 în ceea ce privește punerea în aplicare eficace a dispozițiilor actuale și absența unui cadru care să garanteze transparența proprietății în sectoarele presei scrise și al mass-mediei digitale, ceea ce îngreunează identificarea și verificarea beneficiarilor reali sau participațiilor încrucișate în aceste sectoare. Proiectul de lege care se află în prezent în proces de consultare își propune să remedieze aceste lacune⁸² prin obligarea tuturor canalelor media să publice situații financiare auditate care să ofere informații cu privire la beneficiarii reali⁸³.

Există în continuare mecanisme instituite pentru a garanta independența politică a mass-mediei și pentru a preveni conflictele de interese. Deși încă nu există niciun cadru de reglementare a publicității de stat, a fost acordat un grant de stat în valoare de 700 000 EUR, constând în principal din venituri din publicitate plătite canalelor mass-media, pentru a informa publicul cu privire la pandemia de COVID-19. MPM 2021 consideră că subvențiile acordate sunt mai diversificate decât sistemele anterioare și că acestea au redus în mod drastic factorul de risc legat de indicatorul privind reglementarea resurselor de către stat⁸⁴. MPM 2021 a concluzionat că s-a înregistrat o scădere generală a riscului în domeniul independenței politice (de la 59 % la 55 %), deși autonomia editorială continuă să fie periclitată și supusă unui risc ridicat din cauza urmării agendelor politice de către proprietarii de mass-media, conducând la un anumit grad de autocenzură în rândul personalului editorial⁸⁵. Este în curs de elaborare un mecanism detaliat pentru reglementarea plății veniturilor din publicitate pentru campaniile publicitare de stat ulterioare pandemiei de COVID-19⁸⁶.

Deși amenințările directe rămân rare, a fost raportat un caz de hărțuire și supraveghere online a unui jurnalist. Există garanții normative instituite pentru protecția surselor jurnalistice. Atunci când va fi adoptat, se așteaptă ca proiectul de lege privind protejarea libertății presei și funcționarea mass-mediei să consolideze garanțiile privind libertatea de exprimare, atât online, cât și offline⁸⁷. Părțile interesate și-au exprimat îngrijorarea cu privire la urmărirea în scopul hărțuirii, la un atac cibernetic și la hărțuirea digitală gravă a unui jurnalist de investigație⁸⁸, în special prin expunerea pe platformele de comunicare socială⁸⁹. Platforma Consiliului Europei pentru promovarea protecției jurnalismului și a siguranței jurnaliștilor nu a publicat nicio alertă de la Raportul din 2020 privind statul de drept, cu privire la Republica Cipru.

⁸¹ Instrumentul de monitorizare a pluralismului mass-mediei 2021, p. 10.

⁸² Proiectul de lege din 2021 privind protejarea libertății presei și a funcționării mass-mediei în Republica Cipru.

⁸³ Contribuția Ciprului la Raportul din 2021 privind statul de drept, p. 19-20.

⁸⁴ Instrumentul de monitorizare a pluralismului mass-mediei 2021, p. 14.

⁸⁵ *Ibid.*

⁸⁶ Contribuția Ciprului la Raportul din 2021 privind statul de drept, p. 20-21 și informații primite în contextul vizitei de țară efectuate în Cipru.

⁸⁷ Contribuția Ciprului la Raportul din 2021 privind statul de drept, p. 20-21 și informații primite de Oficiul de Presă și Informare în contextul vizitei de țară efectuate în Cipru.

⁸⁸ Proiectul de raportare privind criminalitatea organizată și corupția, *Cypriot Journalist Says He is Being Spied on and Fears for His Life* (Jurnalist cipriot afirmă că este spionat și se teme pentru viața sa).

⁸⁹ Reporteri fără Frontiere – Cipru.

IV. ALTE PROBLEME INSTITUTIONALE LEGATE DE SISTEMUL DE CONTROL ȘI ECHILIBRU

Republica Cipru este o republică prezidențială cu democrație reprezentativă. Președintele Ciprului este atât șeful statului, cât și șeful guvernului. Camera Reprezentanților reprezintă Parlamentul și este investită cu putere legislativă. Atât parlamentarii, cât și miniștrii au drept de inițiativă legislativă. Curtea Supremă are competența de a evalua constituționalitatea legilor în contextul unor cauze specifice care îi sunt înaintate⁹⁰. Există o serie de autorități, organizații și instituții independente la nivel național care au ca scop protejarea și garantarea drepturilor omului.

În pofida măsurilor luate pentru a îmbunătăți implicarea părților interesate, consultarea publică nu are loc întotdeauna într-un stadiu incipient de concepere și elaborare a politicilor. Rareori are loc o consultare publică deschisă cu privire la actele legislative⁹¹, în pofida angajamentului asumat în contextul proiectului pentru o mai bună legiferare și al circularelor respective ale Ministerului Finanțelor și ale Ministerului Public ale Republicii⁹². În schimb, procesul consultativ privind proiectele legislative nu este foarte accesibil publicului și se limitează la discuțiile din cadrul Camerei Reprezentanților. În această etapă, proiectele de acte legislative sunt partajate prin intermediul unei liste standard de distribuție a Ministerului Justiției către părțile interesate identificate în prealabil⁹³, astfel încât acestea din urmă să își poată prezenta opiniile și/sau să poată participa la discuțiile comisiilor parlamentare permanente relevante⁹⁴. Procurorul general efectuează un control prealabil al proiectelor legislative în ceea ce privește respectarea principiului legalității și a principiului proporționalității⁹⁵.

Guvernul a fost împuternicit să adopte măsuri pentru a gestiona pandemia de COVID-19. Starea de urgență consacrată în Constituție nu a fost declarată în Cipru. Cu toate acestea, au fost impuse restricții în temeiul Legii privind carantina, care autorizează Consiliul de Miniștri⁹⁶ să emită ordine, din cauza pandemiei de COVID-19, care se aplică atât cetățenilor, cât și autorităților publice și întreprinderilor⁹⁷. Parlamentul Ciprului monitorizează periodic punerea în aplicare a tuturor măsurilor legate de pandemia de COVID-19⁹⁸. Potrivit informațiilor primite de la guvern, măsurile restrictive au fost contestate până în prezent o singură dată, o cauză fiind introdusă în 2020 și aflată încă pe rolul Tribunalului Administrativ, referitoare la numărul maxim de angajați cu care ar putea funcționa birourile și alte spații în care se desfășoară activități⁹⁹.

În contextul pandemiei de COVID-19, Avocatul Poporului a fost activ pentru a ajuta cetățenii. Din martie 2020, Avocatul Poporului desfășoară o campanie de sensibilizare cu

⁹⁰ Este planificată înființarea unei Curți Constituționale care va prelua controlul constituționalității legilor de la Curtea Supremă (a se vedea secțiunea I). Contribuția Ciprului la Raportul din 2021 privind statul de drept.

⁹¹ Contribuția Agenției pentru drepturi fundamentale la Raportul din 2021 privind statul de drept - Cipru, p. 5.

⁹² Raportul din 2020 privind statul de drept, Capitol consacrat situației statului de drept în Cipru, p. 10; OCDE (2019), *Indicatori privind politica de reglementare și guvernanța – Cipru*.

⁹³ De exemplu, Baroul, organizațiile societății civile. Informații primite în contextul vizitei de țară efectuate în Cipru.

⁹⁴ Informații primite în contextul vizitei de țară efectuate în Cipru.

⁹⁵ Informații primite de Biroul Procurorului General în contextul vizitei de țară efectuate în Cipru.

⁹⁶ Competența a fost delegată ministrului sănătății.

⁹⁷ Legislația privind infracțiunile și sancțiunile legate de pandemia de COVID-19 a fost dezbătută și adoptată în Parlamentul Ciprului în 2020. Informații primite în contextul vizitei de țară efectuate în Cipru.

⁹⁸ Informații primite de Ministerul Justiției în contextul vizitei de țară efectuate în Cipru.

⁹⁹ Contribuția Ciprului la Raportul din 2021 privind statul de drept, p. 22-24.

privire la pandemia de COVID-19 și la protecția drepturilor omului¹⁰⁰. Avocatul Poporului a primit statutul B din partea Alianței mondiale a instituțiilor naționale din domeniul drepturilor omului (GANHRI) în 2015¹⁰¹, iar acest statut va fi revizuit în iunie 2021¹⁰².

Deși s-au înregistrat unele progrese, există în continuare preocupări în ceea ce privește înregistrarea organizațiilor societății civile¹⁰³. Aceste preocupări au fost reiterate de Comisarul pentru Drepturile Omului al Consiliului Europei¹⁰⁴, și anume în ceea ce privește capacitatea ONG-urilor de a-și desfășura activitățile în Cipru și punerea în aplicare a legislației privind asociațiile, care a dus recent la radierea mai multor organizații neguvernamentale. Ca răspuns la aceste preocupări¹⁰⁵, guvernul a subliniat că legislația din 2017¹⁰⁶ introduce elemente de transparență și responsabilitate pentru activitățile ONG-urilor, în conformitate atât cu orientările Grupului de Acțiune Financiară Internațională (GAFI)¹⁰⁷ pentru protejarea ONG-urilor împotriva finanțării infracțiunii de terorism, cât și cu cea de-a cincea directivă a UE privind combaterea și supravegherea spălării banilor¹⁰⁸. Înregistrarea federațiilor de organizații este acum posibilă în mod direct, fără ca membrii acestora să fie, de asemenea, înregistrați individual¹⁰⁹.

¹⁰⁰ Contribuția ENNHRI la Raportul din 2021 privind statul de drept.

¹⁰¹ Raportul din 2020 privind statul de drept, Capitol consacrat situației statului de drept în Cipru, p. 11.

¹⁰² Evaluare periodică universală a ONU, 2019 – Cipru a acceptat șapte recomandări primite pentru a asigura o instituție națională pentru promovarea și protecția drepturilor omului conformă cu Principiile de la Paris.

¹⁰³ Raportul din 2020 privind statul de drept, capitol consacrat situației statului de drept din Cipru, p. 12.

¹⁰⁴ Scrisoarea dnei Dunja Mijatović, Comisar pentru drepturile omului, adresată dlui Nicos Nouris, ministrul de interne al Ciprului, 18 martie 2021.

¹⁰⁵ Răspunsul dlui Nicos Nouris, ministrul de interne al Ciprului, dnei Dunja Mijatović, Comisar pentru drepturile omului (2021).

¹⁰⁶ Legea privind asociațiile și fundațiile și alte aspecte conexe. Contribuția Ciprului la Raportul din 2020 privind statul de drept, p. 47.

¹⁰⁷ Grupul de Acțiune Financiară Internațională (2015), *Combating the abuse of non-profit organisations* (Combaterea abuzurilor comise de organizațiile non-profit) (recomandarea 8), p. 22-23.

¹⁰⁸ În plus, guvernul a explicat că toate ONG-urile existente au fost obligate să își modifice statutul și să ia alte măsuri, cum ar fi întocmirea situațiilor financiare și informarea autorității responsabile cu înregistrarea cu privire la membrii consiliului de administrație până la 31 decembrie 2019. Dintre cele aproximativ 6 500 de ONG-uri, 3 500 s-au conformat în termenul stabilit. Pentru cele care nu s-au conformat până la sfârșitul anului 2019, s-a acordat o nouă posibilitate de conformare până în octombrie 2020. Marea majoritate a ONG-urilor în cauză nu au luat nicio inițiativă pentru respectarea noului termen. Din cele 2 020 de cazuri în care ONG-urilor li s-a refuzat înregistrarea, au fost introduse 60 de recursuri în vederea reexaminării administrative, iar autoritatea de control (autoritatea generală responsabilă cu înregistrarea) a anulat în 23 de cazuri decizia de refuz al înregistrării. Un singur ONG a contestat la Curtea Supremă decizia administrativă de a nu fi înregistrată, la sfârșitul anului 2020, cauza fiind pe rol.

¹⁰⁹ Contribuția Agenției pentru drepturi fundamentale la Raportul din 2021 privind statul de drept; articolul 44 alineatul (1) din Legea 104 (I)/2017, astfel cum a fost modificată prin Legea 118 (I)/2020, *Cinci (5) sau mai multe asociații, fundații, organizații fără scop lucrativ sau alte persoane juridice fără scop lucrativ similare, străine sau naționale, care au un scop comun, sub rezerva dispozițiilor legislației care le reglementează, pot înființa federații și/sau asociații și pot fi înregistrate ca atare într-un registru ținut de autoritatea responsabilă cu înregistrarea, cu condiția ca statutul acestora să specifice că legea aplicabilă activităților lor este legea aplicabilă în Republică.*

Se înțelege că, sub rezerva dispozițiilor Legii (de ratificare a) Convenției europene privind recunoașterea personalității juridice a organizațiilor neguvernamentale internaționale (ratificare) din 2003, astfel de federații și/sau asociații pot fi înființate și cu organizații echivalente din străinătate, cu condiția ca statutul lor să specifice că legea aplicabilă acțiunii lor în Republica Cipru este legea aplicabilă în Republică.

Anexa I: Lista surselor în ordine alfabetică*

* *Lista contribuțiilor primite în contextul consultării premergătoare elaborării Raportului din 2021 privind statul de drept este disponibilă la adresa: <https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/upholding-rule-law/rule-law/rule-law-mechanism/2021-rule-law-report-targeted-stakeholder-consultation>.*

Agenția pentru drepturi fundamentale (2021), *Contribuția Agenției pentru drepturi fundamentale la Raportul din 2021 privind statul de drept.*

Baroul din Cipru (2021), *Contribuția Baroului din Cipru la Raportul din 2021 privind statul de drept.*

Centrul pentru pluralism și libertate în mass-media (2021), *Instrumentul de monitorizare a pluralismului mass-mediei 2021 – Raport privind Ciprul* (linkul va fi adăugat când este disponibil).

CEPEJ (2020), *Study on the functioning of the judicial systems in the EU Member States* (Studiu privind funcționarea sistemelor judiciare din statele membre ale UE).

Comisia de anchetă cipriotă (2021), *Interim Report on the procedure of granting citizenship to foreign investors and businessmen* (Raport interimar privind procedura de acordare a cetățeniei investitorilor străini și oamenilor de afaceri străini) ([https://www.pio.gov.cy/assets/pdf/newsroom/2021/04/Interim_Report_27_04_2021\(pdf\).pdf](https://www.pio.gov.cy/assets/pdf/newsroom/2021/04/Interim_Report_27_04_2021(pdf).pdf)).

Comisia Europeană (2020), *Investor citizenship schemes: European Commission opens infringements against Cyprus and Malta for “selling” EU citizenship* (Programele de dobândire a cetățeniei prin investiție: Comisia Europeană deschide proceduri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor împotriva Ciprului și a Maltei pentru „vânzarea” cetățeniei UE), INFR(2020)2300 (https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_20_1925).

Comisia Europeană (2020), *Raportul din 2020 privind statul de drept – Situația statului de drept în Uniunea Europeană*

Comisia Europeană (2021), *Tabloul de bord privind justiția în Uniunea Europeană.*

Comisia Europeană, Spațiul presei (2021), *Pachetul de acțiuni în constatarea neîndeplinirii obligațiilor din luna iunie: principalele decizii* (https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/ro/inf_21_2743).

Consiliul Europei: Comitetul de Miniștri (2010), *Recomandarea CM/Rec(2010)12 a Comitetului de Miniștri către statele membre privind judecătoria: independență, eficiență și responsabilități.*

Curtea Supremă a Ciprului (2021), *Contribuția Curții Supreme a Ciprului la Raportul din 2021 privind statul de drept.*

Direcția Generală Comunicare (2019), *Eurobarometru Flash 482: Atitudinea întreprinderilor față de corupție în UE.*

Direcția Generală Comunicare (2020), *Eurobarometru special 502: Corupția.*

GRECO (2020), *A patra rundă de evaluare – Al doilea raport de conformitate privind Cipru referitor la prevenirea corupției în rândul parlamentarilor, judecătorilor și procurorilor* (<https://rm.coe.int/fourth-evaluation-round-corruption-prevention-in-respect-of-members-of/1680a06389>)

Grupul de Acțiune Financiară Internațională (2015), *Combating the abuse of non-profit organisations* (Combaterea abuzurilor comise de organizațiile non-profit) (recomandarea 8) (<http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/BPP-combating-abuse-non-profit-organisations.pdf>)

Guvernul Ciprului (2021), *Contribuția Ciprului la Raportul din 2021 privind statul de drept.*

Kathimerini (2021), *Interim report on golden passports delivered* (Raport interimar privind programul de cetățenie acordată) (<https://knews.kathimerini.com.cy/en/news/interim-report-on-golden-passports-delivered>).

OCDE (2019), *Indicatori privind politica de reglementare și guvernarea – Cipru*.

Președinția Republicii Cipru, site-ul Exandas Communication and Information (<https://exandas.presidency.gov.cy/>)

Proiectul de raportare privind criminalitatea organizată și corupția, *Cypriot Journalist Says He is Being Spied on and Fears for His Life* (Jurnalist cipriot afirmă că este spionat și se teme pentru viața sa) (<https://www.occrp.org/en/daily/12631-cypriot-journalist-says-he-is-being-spied-on-and-fears-for-his-life>).

Răspunsul dlui Nicos Nouris, ministrul de interne al Ciprului, dnei Dunja Mijatović, Comisarul pentru drepturile omului (2021) (<https://rm.coe.int/reply-of-mr-nicos-nouris-minister-of-the-interior-of-cyprus-to-the-lett/1680a1cb15>)

Reporteri fără Frontiere (2021), *Clasamentul mondial al libertății presei pentru anul 2021 – Cipru* (<https://rsf.org/en/cyprus>)

Reporteri fără frontiere (2021), *Contribuția organizației Reporteri fără frontiere la Raportul din 2021 privind statul de drept*

Scrisoarea dnei Dunja Mijatović, Comisarul pentru drepturile omului, adresată dlui Nicos Nouris, ministrul de interne al Ciprului (2021) (<https://rm.coe.int/letter-to-mr-nicos-nouris-minister-of-interior-of-cyprus-by-ms-dunja-m/1680a1c09b>).

Sigma Live (2021), *Report on citizenship* (Raport privind cetățenia) (<https://www.sigmalive.com/news/politics/795517/ekthesi-politografiseonto-53-ektos-nomikou-plaisioupeitharxikes-efthynes>).

Transparency International (2021), *Indicele de percepție a corupției 2020*.

Anexa II: Vizita în Cipru

În aprilie 2021, serviciile Comisiei au organizat reuniuni virtuale cu:

- Autoritatea de Radioteleviziune
- Baroul din Cipru
- Biroul pentru transparență și prevenire a corupției
- Curtea Supremă
- Forumul de integritate din Cipru
- Ministerul de Interne- Mass-media
- Ministerul Justiției
- Oficiul de Presă și Informare
- Poliție - Oficiul de Investigare a Infracțiunilor Financiare
- Poliție - Serviciul Afaceri Interne
- Reprezentanții Procurorului General

*De asemenea, Comisia s-a întâlnit cu următoarele organizații în cadrul unei serii de reuniuni orizontale:

- Amnesty International
- Centrul european pentru legislație nonprofit
- Centrul european pentru libertatea presei și a mijloacelor de informare în masă
- Centrul pentru Drepturi Reproductive
- CIVICUS
- Comisia Internațională a Juriștilor
- Comitetul Helsinki –Țările de Jos
- Conferința bisericilor europene
- EuroCommerce
- Federația Europeană a Jurnaliștilor
- Federația Internațională pentru Drepturile Omului
- Forumul Civic European
- Forumul European al Tineretului
- Front Line Defenders
- Fundația Human Rights House
- Human Rights Watch
- ILGA-Europa
- Institutul de Politici Europene pentru o Societate Deschisă
- Institutul Internațional de Presă
- Parteneriatul European pentru Democrație
- Philanthropy Advocacy
- Protection International
- Reporteri fără Frontiere
- Rețeaua Europeană a Federației Internaționale pentru Planificare Familială (IPPF EN)
- Societatea civilă Europa
- Transparency International UE
- Uniunea Libertăților Civile pentru Europa